

Θητεία 1994

Μ' ένα καινούργιο βιβλίο, σ' ένα μυθιστόρημα, με έναν τίτλο απλό και πολυσήμαντο αποτυπώνονται οι σκέψεις, οι αγωνίες, οι προβληματισμοί, όλες οι ενστάσεις, οι φιλοσοφικοί στοχασμοί και τα αδιέξοδα της Ελένης Λαδιά. Η ιδέα της για τα δύο διαπλεκόμενα μυθιστορήματα με την πλάγια γραφή στο ένα από αυτά προκαλεί το ενδιαφέρον και ξεκουράζει. Η δίδυμη γραφή μας αποκαλύπτει πως ενώ κάποια πράγματα είναι διαφορετικά έχουν τον ίδιο προορισμό και το ίδιο αποτέλεσμα.

Τα πρόσωπα του μυθιστορήματος, ο Λάζαρος και ο Νικηφόρος, ενώ είναι πρόσωπα καθημερινά και δρουν μέσα στο κοινωνικό γίγνεσθαι, μέσα από τη γραφή της συγγραφέως, απογειώνονται και εκπέμπουν στους αναγνώστες, όσα η ψυχή τους έχει ανάγκη.

Ο Λάζαρος που κινεί τα νήματα όλης της δράσης και της εξέλιξης προκαλεί με τη γοητεία του την αγωνία και τον θαυμασμό στον αναγνώστη. Έχει σκέψεις τόσο δυναμικές που πολλές από αυτές δεν είναι μόνο οράματα ζωής για τον καθένα αλλά και οράματα ενός έθνους.

Αυτή η περιδιάβαση στους αρχαιολογικούς χώρους δεν είναι απλά μία ξενάγηση και προσφορά γνώσης στον αναγνώστη αλλά μία σιωπηρή κραυγή του Ελληνισμού προς όλους μας για αφύπνιση και αυτοπροσδιορισμό. Τα κείμενα του βιβλίου αυτού αλλά και αυτών του βιβλίου «φυσιογνωμίες τόπων» είναι ένα τεράστιο συλλαλητήριο στο οποίο συμμετέχουν διαβάζοντας τα οι απανταχού Έλληνες και σίγουρα υπερηφανεύονται και συγκινούνται.

Η γνωριμία μας με την Κύπρο είναι καρμική. Το θέμα της πατρίδας η Ελένη Λαδιά το βλέπει με διαίσθηση και διορατικότητα. Όσο για τα τόσα άλλα θέματα άξονες που υπάρχουν στο βιβλίο αυτό, όπως η πίστη στο Θεό, η λειτουργία και ο ρόλος του έρωτα, ο θάνατος, είναι λιθάρια ενός οικοδομήματος πολυσύνθετου που το καθένα υπάρχει για να προκαλεί και να αφυπνίσει το πνεύμα και από μία διαφορετική ματιά.

Η Όστρια, αυτός ο Νότιος άνεμος ενεργοποιεί και τους δύο πρωταγωνιστές. Ο Λάζαρος είναι ένας συγγραφέας που ο λόγος του έχει μία μελαγχολία, βρίσκεται πάντα σε αδιέξοδο και όλες οι επιθυμίες του κρύβουν μία νοσταλγία. Ο Νικηφόρος αντίθετα έχει μία διάθεση για ζωή, για γνώση, για έρωτα. Όμως και οι δύο ήρωες έχουν μία μυστικοπάθεια και μοναχικότητα. Το πρόβλημα της πίστης στο θείο διαγράφεται και εδώ μέσα από τον προβληματισμό της συγγραφέως ως μία αγωνία, ως μία μεταφυσική ανησυχία. Ο Λάζαρος δεν χρειάζεται να γίνει αναχωρητής. Αυτός ο κόσμος μπορεί να μην αφομοιώνει εύκολα ή και να του περισσεύουν οι Λάζαροι γιατί είναι ξεχωριστοί, όμως τους έχει ανάγκη, μεγάλη ανάγκη, έστω και μέσα από ένα βιβλίο.

Παναγιώτα Κατσιβα – Μαρκάκη
φιλόλογος